7. Якимюк І. "Розкажи свою історію": як на Одещині працює плейбек-театр // Суспільне Одеса, 19.03.2024. - Режим доступу: https://suspilne.media/709022-rozkazi-svou-istoriu-ak-na-odesini-pracue-plejbek-teatr/.

УДК 792.07:316.46:378.09
ORCID: https://orcid.org/0000-0000-0000-0000

ТЕАТРАЛЬНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ЯК ПЛАТФОРМА РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ТВОРЧОСТІ ТА МІЖІНСТИТУЦІЙНОЇ СПІВПРАЦІ

Трусова І.В., заслужений працівник культури України,
декан факультету культури і креативних індустрій
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: театральний фестиваль, молодіжна творчість, міжінституційна співпраця, креативні індустрії, сценічне мистецтво, виконавська самостійність, фестивальний рух.

Вступ. Сучасна парадигма розвитку мистецької освіти в Україні вимагає пошуку інноваційних форматів, які б органічно поєднували теоретичну підготовку з інтенсивною практичною реалізацією. У цьому контексті театральний фестиваль перестає бути лише демонстрацією творчих здобутків, перетворюючись на потужний інструмент стратегічного розвитку молодіжної творчості та розбудови міжінституційних зв'язків. Фестивалі виконують не лише мистецьку, але й освітню, комунікативну та інноваційну функції [5; 10]. Для факультету культури і креативних індустрій КНУТД це питання є особливо актуальним, оскільки інтеграція в європейський культурний простір потребує підготовки фахівців, здатних до гнучкої взаємодії в умовах мінливого ринку творчих послуг.

Важливим проявом активізації освітньо-мистецьких ініціатив є започаткування кафедрою сценічного мистецтва і культури Факультету культури і креативних індустрій КНУТД (завідувачка кафедри – Бурназова В. В., кандидатка педагогічних наук, доцентка) Всеукраїнського театрального фестивалю «Крізь терни до зірок», що проходитиме 10-16 травня 2026 року. Особливу роль у концептуалізації заходу відіграє народний артист України, професор кафедри сценічного мистецтва і культури Сомов Л. М. – ідейний наставник фестивалю та засновник ГО «Театральна біржа», що виступає ключовим стейкхолдером та стратегічним партнером університету. Цей фестиваль є логічним продовженням освітньо-практичної діяльності кафедри та спрямований на формування стійкої платформи розвитку молодіжної творчості, міжінституційної взаємодії та інтеграції у сучасний культурний простір.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика фестивального руху розглядається у працях вітчизняних і зарубіжних науковців. Зокрема, Д. Гетц визначає фестивалі як важливу складову подієвої економіки та культурної політики [10], а Б. Квін підкреслює їхню роль у розвитку міського культурного простору та креативних індустрій [11]. С. Виткалов аналізує фестивальний рух як культурний феномен сучасності та досліджує його регіональний вектор в Україні [5]. Х. Плецан доводить, що фестивалі є унікальними драйверами розвитку креативних індустрій, що спонукають до впровадження інновацій та активної міжсекторальної синергії [8]. Питання розвитку театральної культури України в соціокультурному вимірі висвітлює Є. Водяхін [6], а її понятійно-термінологічна систематизація здійснена у фундаментальному словнику О. Клековкіна, Ю. Бенті та С. Кулінської [7].

Теоретичне підґрунтя дослідження також базується на наукових доробках В. Бурназової, яка ґрунтовно досліджує феномен сценічної креативності та інноваційні освітні практики. Авторка розглядає музичне та сценічне мистецтво як «ресурс формування креативності майбутнього актора» [2], а технології гейміфікації – як інструмент трансформації акторсько-глядацької комунікації [3]. Її концепція «харизми викладача як драйвера культурного бренду закладу освіти» [4] безпосередньо корелює з місією фестивалю як простору репрезентації університету. Методичні засади розвитку виконавської самостійності [1] формують теоретичну основу для розуміння фестивалю як середовища творчої самореалізації студентської молоді.

Виклад основного матеріалу. Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що поєднує культурологічний, педагогічний та соціокультурний аналіз, а також методи порівняльного аналізу та кейс-стаді.

Театральний фестиваль створює умови для так званої «професійної проби», де студент-митець виходить за межі навчальної аудиторії. Спираючись на методичні засади В. Бурназової щодо виконавської самостійності [1], фестиваль постає як форма самореалізації, в якій молода людина апробовує власні інноваційні ідеї та відповідає за художній результат. Сучасні українські фестивальні практики – GogolFest, «Мельпомена Таврії», «Золотий лев» – демонструють ефективність інтеграції освіти, професійного театру та міжнародної співпраці [5].

Участь у фестивалях сприяє:

– формуванню сценічної ідентичності – молодь усвідомлює своє місце в національному мистецькому контексті та здобуває досвід позааудиторної творчої діяльності;

– апробації креативних технік – фестиваль стає лабораторією для перевірки сучасних методів гри, зокрема елементів гейміфікації та імпровізації [3], що є ключовими для сучасних креативних індустрій;

– розвитку м'яких навичок (soft skills) – комунікабельності, роботи в команді, стресостійкості під час конкурсних виступів.

Фестивальна платформа є унікальним місцем перетину інтересів різних інституцій – закладів вищої освіти, професійних театрів, державних органів влади та представників креативного бізнесу [8]. Міжінституційна співпраця у межах театрального фестивалю реалізується через:

– освітній обмін – проведення майстер-класів провідними фахівцями, зокрема експертами Українського культурного фонду [9];

– мережування (networking) – створення спільних творчих проєктів зі студентами різних ЗВО (Київ, Тернопіль, Миколаїв та ін.);

– розвиток професійної мобільності – фестиваль дозволяє учасникам безпосередньо оцінювати міжнародні стандарти якості театрального продукту та інтегруватися у європейський культурний простір.

Важливим аспектом є теоретична підготовка до практичних виступів. Прикладом успішної моделі є функціонування студентського наукового гуртка «Сценічний діалог» на кафедрі сценічного мистецтва і культури КНУТД. Робота в гуртку дозволяє студентам аналізувати фестивальні тренди, готувати концепції вистав та наукові доповіді, що забезпечує синергію науки і практики як ключову вимогу розвитку факультету культури і креативних індустрій.

Фестиваль «Крізь терни до зірок», ініційований кафедрою, реалізує цю модель комплексно: поєднує навчальну, творчу та комунікативну функції, сприяючи формуванню виконавської майстерності здобувачів освіти, становленню їхньої професійної ідентичності та активізації міжінституційних контактів.

Трансформація фестивальних форматів під впливом цифровізації відкриває нові можливості для міжінституційної взаємодії. Онлайн- та гібридні моделі, відеоверсії вистав, цифрові дискусійні платформи розширюють межі участі та дозволяють залучати закордонних партнерів. Цифрові дидактичні інструменти, зокрема технології VR/AR, набувають значення в контексті підготовки сценічних фахівців нового покоління [9].

Висновки. Театральний фестиваль у системі координат сучасного університету є не лише культурно-масовим заходом, а комплексною платформою, що забезпечує якісну трансформацію професійної підготовки майбутніх акторів та менеджерів культури; ефективну реалізацію міжінституційного партнерства на національному та міжнародному рівнях; впровадження наукових розробок у сфері сценічної креативності та гейміфікації у реальний сектор креативних індустрій.

Започаткування фестивалю «Крізь терни до зірок» кафедрою сценічного мистецтва і культури ФККІ КНУТД є прикладом сучасної моделі освітньо-мистецької взаємодії, що інтегрує освіту, науку і практику. Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою механізмів оцінювання ефективності фестивальних практик, їхнього впливу на

професійну траєкторію випускників та трансформацією мистецької освіти в умовах цифровізації.

Список використаних джерел

1. Бурназова В. В. Методичні засади розвитку виконавської самостійності студентів музично-педагогічних факультетів у процесі інструментальної підготовки: дис. ... канд. пед. наук.: 13.00.02. Бердянськ, 2010. 235 с.
2. Бурназова В. В. Музичне мистецтво як ресурс формування креативності майбутнього актора: інноваційні освітні практики // *Інтеграція науки і освіти: розвиток культурних і креативних індустрій*: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. / ред.: Л. П. Макаренко, Д. С. Черняк. Київ : КНУТД, 2025. 342 с. С. 84–87. URL: https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/33279
3. Бурназова В. Вплив технологій гейміфікації на акторсько-глядацьку комунікацію в контексті розвитку сучасного сценічного мистецтва. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського.* 2024. № 3 (64). С. 44–59. https://doi.org/10.31318/2414-052X.3(64).2024.314742
4. Бурназова В. Харизма викладача як драйвер креативності та культурного бренду закладу освіти. Неперервна педагогічна освіта XXI століття: зб. матеріалів XXIII Міжнародних педагогічно-мистецьких читань пам'яті проф. О.П. Рудницької. Вип. 9 (21). К.: Талком, 2026. 290 с., С.37-40. URL: https://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya---2026/
5. Виткалов С. В. Фестивальний рух як культурний феномен сучасності: аналіз регіонального вектора. *Культура України. Серія: Культурологія.* 2016. Вип. 52. С. 182–190. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura52/22.pdf
6. Водяхін Є. Українська театральна культура кінця XIX – початку XX ст. у контексті соціокультурних та ідеологічних трансформацій. *Молодий вчений.* 2023. № 5 (117). С. 19–23. https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-5-117-4
7. Клековкін О. Ю., Бентя Ю. В., Кулінська С. М. *Театральна культура України: матеріали до історичного словника.* Т. 1: А–О. Ніжин: ПП «Лисенко М. М.», 2023. 728 с. https://doi.org/10.31500/978-617-640-663-1
8. Плецан Х. В. Фестивалі як драйвери розвитку креативних індустрій: історико-культурологічний підхід. *Питання культурології.* 2022. № 39. С. 194–209. URL: http://issues-culture-knukim.pp.ua/article/view/256927
9. Трусова І.В., Бурназова В.В., Кочержук Д. В. Інноваційні стратегії цифрової дидактики мистецької освіти: інтеграція vr/ar і штучного інтелекту // Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості : матеріали міжнародної конференції (18 листопада 2025 р., м.

Київ). – Київ : КНУТД, 2025. – Т. 1. – С. 193-198. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/32847/1/193-198-%d0%a21-%d0%9f1-%d0%a2%d1%80%d1%83%d1%81%d0%be%d0%b2%d0%b0%2b%d0%91%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%b0%d0%b7%d0%be%d0%b2%d0%b0%2b%d0%9a%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%80%d0%b6%d1%83%d0%ba.pdf

10. Getz D., Page S. J. *Event Studies: Theory, Research and Policy for Planned Events* (4th ed.). Routledge, 2019. https://doi.org/10.4324/9780429023002

11. Quinn B. Arts Festivals and the City. *Urban Studies.* 2005. Vol. 42 (5–6). P. 927–943. https://doi.org/10.1080/00420980500107250

ORCID https://orcid.org/0009-0003-1008-9918

ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СТВОРЕННІ ПОВНОМЕТРАЖНИХ ТА КОРОТКОМЕТРАЖНИХ ФІЛЬМІВ

Ардельян Л. М., заслужена артистка України,
доцент кафедри сценічного мистецтва і культури
Київський національний університет технологій і дизайну

Ключові слова: фільм, кіновиробництво, штучний інтелект

В доповіді буде представлено огляд як короткометражних, так і повнометражних фільмів, значний вклад у створення яких було здійснено за допомогою штучного інтелекту починаючи з перших згадок у 2023 році і станом на 19 березня 2026 року.

На початку доповіді згадаємо американського режисера Гуру Джексона (Hooroo Jackson), який з 2023 почав створювати фільми, в тому числі і анімаційні, за допомогою штучного інтелекту. На прикладі його робіт, чудово видно прогрес якості створення відео та аудіо контенту. Першою його роботою була картина Window Seat [1], реліз якої відбувся 21 липня 2023 року. Згідно із заявою автора, бюджет виробництва склав 190 USD, а власне тривалість фільму 1 години 1 хвилина.

3 липня 2024 року відбулась прем’єра наступної роботи Г.Джексона — анімаційного 2D фільму DreadClub: Vampire’s Verdict [2], тривалість якого 1 година 28 хвилин, а бюджет 405 USD. В інтерв’ю [3] режисер говорив, що це перший анімаційний фільм ШІ та перший AI аніме художній фільм, що означає 100% його звучання, музика, анімація, відео, і виступи — це ШІ.

Найсвіжішою його роботою є Strings [4] — повнометражний фільм тривалістю 1 годину 14 хвилин у стилі фотореалізму. На момент опрацювання матеріалів інформації який був бюджет не було знайдено, але після ознайомлення із статею автора на його офіційній сторінці [5], можна